

Посебно издање
МОНОГРАФИЈА
НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ "РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ"

Миомир Б Нешић

БИБЛИОТЕКАРСТВО ЛЕСКОВЦА ОД ПОЧЕТКА ДО ДАНАС

Лесковац, град дуге традиције и историје, у самом центру велике, Лесковачке котлине, настао је између три реке: Јужне Мораве, Јабланице и Ветернице, на значајном путу од Београда до Цариграда, као важна балканска раскрсница, у богатој и густо насељеној области Дубочица (или Глубочица, по неким изворима). Помиње се најпре у повељи за манастир Хиландар коју је издао Немања, а верује се да је написао Сава Не-мањић, потом и у Хиландарској повељи великог жупана Стефана Немањића (1200.-1202.)

Далеку прошлост насеља потврђују археолошка ископавања у околини града. Пронађени су трагови праисторијских, па келтских, па римских насеобина. За Дубочицу се зна да је и пре укључења у Немајину државу (1.165. године, као дар Манојла I), била претежно насељена словенским становништвом.

Лесковац се први пут као насељено место помиње у "Општој хрисовуљи" за Хиландар и пирг Хрусију, почетком XIV века (по неким ауторима 1308.), највероватније фалсификованој повељи краља Милутина, док је оригинална повеља из 1303. године, према подацима Хиландарског епископа, изгубљена. Цар Душан је 1348. године својом хрисовуљом само потврдио Милутинов поклон Хиландару.

До коначног освајања од Турака Лесковац је прелазио, углавном после ратова, у руке манастира Пантелејмона на Светој Гори, Турака, као мираз Маре, жене султана Мурата II, Угарске и опет Турака, од 1454. до ослободилачких ратова 1876.-1878. године. Лесковац, као значајно место, на својим путовањима, од XVI-XIX века, помињу и турски географ Хаџи Калфа, лекар енглеског краља Едвард Браун, француски геолог и географ Ами Буе, аустријски конзул у Грчкој др Јохан Георг Хан, иначе етнограф и Феликс Каниц, путописац и археолог.

Као варош, Лесковац је самоникао, избивши природно, и то од скоре прошлости, од оног доба када у овом крају економски чиниоци почињу да играју важну улогу у друштвеном развоју. Данашњи трговачки дух води порекло од тог доба, а исто тако и свеж народни дух Лесковчана.

Из патријархалности развила се, временом, и интелектуална снага Лесковчана, а на темељу јаким националних осећања. Најпре, у време Турака, издвојиле су се чорбаџијске породице: Хаџи Косте, Ђоке Жопа, Нешка Митровића, Димитрија Грка, Хаџи Танче и још неких, а потом, почетком XX века и породице индустријалаца и трговаца: Теокаревића, Поповића, Илића, Кукара, Стојиљковића, Чуљковића; визионара "Српског Манчестера".

Управо породице богатих Лесковчана, окупљено око Лесковачког Синода, основале су градску школу, још 1844. године. Поред најстаријег познатог лесковачког учитеља, Даце, било је и "приватних учитеља", још на почетку XIX века.

Лесковац постаје водећи културни центар Јужне Србије. Већ 1844. у Лесковцу је било, углавном из чорбацијских кућа, 8 претплатника на "Животопис Александра Македонског", а 1858. године 11 претплатника на "Житије Григорија, архиепископа Омиртског". Обе књиге су биле издате у Београду. У Лесковац су средином XIX века почеле да стижу прве новине, лист "Призрен", који је излазио у Призренском вилајету и који је поред турске имао српску страну.

Године 1868. у ослобођеној Србији створен је специјални одбор за просветни рад у јужним неослобођеним словенским крајевима. У њега су ушли архимандрит Дучић, Панта Срећковић и Милош Милојевић, касније директор лесковачке Гимназије. И, на иницијативу овог одбора, а уз помоћ богатијих Лесковчана, 1869. у Лесковцу је отворена прва читаоноца, са веома скромним фондом, углавном верског садржаја, прикупљеним поклонима. Ова читаоница је прва установа ове врсте у читавом Јужном поморављу, осам година пре ослобођења од Турака. Није позната судбина ове прве јавне библиотеке, нити докле је радила. У Државној архиви у Београду налази се годишњи извештај Народне читаонице у Лесковцу за 1880. годину, из кога се види, да је одмах после ослобођења 1877.-78. године, идуће 1879., основана у Лесковцу Народна читаоница под називом "Уједињење". Њеним оснивачем сматра се наставник лесковачке Гимназије Лука Дожудић, који је био и први управитељ. За секретара је изабран Спира Здравковић, учитељ. Да ли је ова читаоница наставак оне из доба Турака није познато.

Почетни фонд је износио само 12 књига, које је добила од чланова. Изненађујући је податак да Народна читаоница у Лесковцу, већ 1880. године, прима српске, словеначке, хрватске и црногорске листове и часописе, и то: Српске новине, Видело, Глас Црногораца, Пороту, Заставу, Обзор, Јавор, Хришћански весник, Српску зору и Словинац, а од страних листова: на немачком "Политику" и на бугарском "Државни весник". У том периоду било је 76 учлањених Лесковчана подењених у две класе, према висини чланарине. Чланови који су припадали првој класи плаћали су један динар, а остали педесет пара, месечно. Других дотација није било. Сви су радили волонтерски, осим плаћеног послужитеља. Управа Библиотеке била је по Статуту одговорна Збору и Министру просвете.

Почетком 80-их година је и при Грађанској касини формирана Градска читаоница, коју су водили наставници Гимназије. Даља историја библиотеке у Лесковцу везана је за Певачко друштво "Бранко" (основано 1887. године). У то време у Лесковцу је службовао Радоје Домановић, велики српски сатиричар, као

наставник ниже гимназије и његова жена, као учитељица. Домановић је поред рада у школи био активан члан друштва "Бранко" и "Академског друштва Обилић" Заљубљеник у књигу, помагао је у раду Библиотеке и учествовао у формирању дилетантског позоришта. Нажалост, његово службовање је прекинуто отпуштањем јуна 1898. године (а започео је 18.11.1896.).

Један од ретких података о библиотечкој делатности крајем 19. века односи се на полицијску наредбу, да се за унапређење наставе, под управу Гимназије стави Народна читаоница и Ђачка књижница. Од тада па до 30-их година минулог века ова библиотека често се везује за лесковачку Гимназију.

Бурне 1903. године основана је у Лесковцу Радничка књижница и читаоница, као одговор на идеје Светозара Марковића.

Пре Балканских ратова 1912.-1914. године, Удружење студената "Гундулић" имало је своју позајмну књижицу. Познато је тада, да је при Грађанској касини и даље постојала Градска књижница и читаоница.

Са новембром 1915. године и бугарском окупацијом, потпуно је нестало и оно мало повољне климе за развој просвете и културе. Књижни фондови су уништени или разнешени, па је престао и рад свих књижница.

Ослобођење Лесковца дочекано је са незнатним бројем књига, сакривеним по кућама. Ђачка дружина "Гундулић" мења име 1920. године, у Студентски клуб "Гундулић", и оснива прву јавну библиотеку после Првог светског рата. Организовани су концерти и од тих прихода су набављане књиге. И апел за помоћ грађанству је уродио плодом, па су сакупљена значајна средства. Убрзо је почела и претплата на периодичку. Први набављени часопис био је "Мисао".

Грађанска касина је такође обновила свој рад 1921. године. Њени чланови су били индустријалци, књижари, адвокати, трговци, лекари, професори. Како није имала своје просторије, користила је кафану, у којој је била мала библиотека са дневном и периодичном штампом.

Француско-српски клуб, који поникао у Касини, одвојио се и почео самостално да ради. Значајна је библиотека Клуба, које је располагала пристојним фондом књига на француском језику.

У Лесковцу су у поратном периоду радиле и библиотека Лесковачке трговачке омладине, која је имала веома добар фонд, у Реалној гимназији библиотеке за ниже и више разреде, а Друштво за културно, просветно и економско развијање "Покрет" у срезу Лесковачком, такође је имало књижницу са читаоцима.

Народне књижнице и читаонице отворане су и у околним селима. Прва народна књижница формирана је у селу Бабичко, 1919. године, а затим 1920. у селу Разгојна, али се она убрзо угасила. У Печењевцу књижница ради од 1921. године, у школи. Две године касније, за село Прибој и Залужња, са седиштем у Прибоју, основана је читаоница. Године 1929. основана је Брестовачка народна књижница и читаоница. Наредне године у селу Градашница основана је Народна књижница и читаоница под називом "Лабуд". Примала је више листова: Радна школа, Здравље, Трезвеност, Јужни преглед.

Почетком 30-их година прошлог века већина библиотека престаје са радом. Економска и политичка криза и друштвена небрига, условили су да само у понекој школи постоји библиотека.

Ипак, августа 1934. године, Удружење студената и Народни универзитет, који је имао огромну улогу у просветном и културном раду, организовали су конференцију свих хуманих и културних удружења у Лесковцу за обједињавање књижног фонда и оснивање народне књижнице и читаонице. Она је била саставни део Народног универзитета. Прикупљено је 1200 књига, а библиотека, која је почела са радом јуна 1935. године, добила је назив Лесковачка народна књижница и читаоница.

Непосредно пре Другог светског рата настала је у Лесковцу добро снабдевена и организована књижница. Омладинске задруге за штедњу, као и једна приватна позајмна библиотека (књижара).

Бомбардовање Лесковца и окупација уништили су ионако скроман библиотечки фонд. Библиотеке су током ратних година престале да раде.

После Другог светског рата, када народне књижнице добијају значајан друштвени статус, већ идућег месеца после ослобођења, 29.11.1944. године, основана је Градска библиотека, која је почела са веома скромним фондом, углавном сачуваних књига које су грађани позајмили пре рата или од поклона. До августа 1952. године, библиотека је без правих наменских просторија, често сељена, и са неодговарајућим, често недовољно школованим упосленицима, због чега су биле честе промене. У том периоду књижничар је уједно био и руководилац и благајник библиотеке. Почетком педесетих формиран је библиотечки центар при Народној библиотеци Србије у Београду, чијом заслугом и подршком Народног одбора градске општине, Градска народна библиотека се усељава у нове просторије, у зграду чији је један део био приватно власништво (сада солитер, преко пута Библиотеке). Примљено је ново особље, три књижничара и помоћни радник, а већ 01. септембра 1952. године постављен је први управник Библиотеке, Антанасије Младеновић, наставник ВМГ у Лесковцу, који доприноси снажном развоју библиотекарства у Лесковцу.

Библиотека нагло јача, повећава књижни фонд, отвара читаоницу, број читалаца расте, организован је велики број културно-просветних манифестација, а целокупни фонд је срећен по стандардима Међународне децималне класификације. Читаоница која је била смештена у згради Дома синдиката (сада Културни центар), пресељена је 15.03.1958. у просторије ДОЗ-а (сада Технолошки факултет). Поред завидног броја књига, читаоница је располагала и са више дневних листова и часописа. Интересантно је и поменути да су читаоницу користили Клуб просветних и јавних радника, Клуб младих писаца, Друштво за српски језик и КУД "Абрашевић" за недељна матинеа.

Активност вредног прегаоца Младеновића, ту није стала. Градска библиотека оснива Дечје одељење, које је смештено у приватном локалу Глигорија Кражића (сада угао Шоп Ђокића комплекса), 7. април 1956. године. Отварање одељења допринело је нагло повећању броја чланова. Док је 1952. година број уписаних био 1.163, већ 1956. тај број износи 3.234 корисника, који су прочитали 66.454 књига. Број књига је такође знатно увећан од 5.439 у 1952. години на 31.103 у 1956. години. У то време Библиотека је имала закључено уговор са 25 издавачких кућа, које су одмах по изласку из штампе, достављале по два примерка књиге.

Нестварно делује податак да је Градска библиотека педесетих година била претплаћена на 30 часописа и 32 листа. Читаоница је чувала и 33 годишта предратне периодике.

Већ 1958. године, 15. октобра, отворена је Прва амбулантна књижница, за рејон II, у близини највећих текстилних фабрика, чији су корисници били радници тих организација. Управник Младеновић је покретач иницијативе за формирање Покретног књижног фонда, који би обилазио радне организације. После његовог пензионисања, 30.04.1959. године, нови управник, наставник Гимназије у Лесковцу, Ратмирко Петковић, ће остварити ту идеју. Значајно је истаћи да је тих година почело прикупљање грађе за Одељење Лесковца, будући Завичајни фонд.

Одлуком НОО Лесковац од 10.11.1959. године, Градска библиотека мења име у Народна библиотека "Радоје Домановић", по захтеву библиотеке, "из разлога што она даје књиге на читање члановима који живе и ван подручја града и што се њеним фондом користе грађани са читаве територије среза".

Закон о библиотекама донет је 1960. године, па је решењем НОО Лесковац, Народна библиотека "Радоје Домановић" добила статус јавне, која у свом саставу има Библиотеку за одрасле, Дечју библиотеку и Народну читаоницу и новоотворена одељења у Турековцу, Винарцу, Прибоју, Богојевцу, Манојловцу и Орашцу. Настаје период интезивног развоја мреже библиотечких одељења,

која поред стационараног књижног фонда имају и своје покретне фондове.

Исте године Народна библиотека се усељава у нови простор (у коме је и сада), за оно време веома примерен, како просторно тако и изгледом инвентара.

Покретни, синдикални фонд, који је израстао из Амбулантне књижнице, почео је са радом 1960. године, на захтев радних организација "које су помало љубоморно поставиле питање Библиотеци "Радоје Домановић" што не опслужује и њихове раднике и зар могу земљорадници да имају предност испред радника". Већ исте године Покретним фондом је обухваћено 12 радних организација, да би 1965. број организација био повећан на 22 (са 26 погона), а број читалаца-радника порастао је на 1900. Број радника-читалаца пре формирања Покретног фонда био је само 80-90. Тих година књижни фонд је до радних организација превожен старинским фијакером.

Народна библиотека "Радоје Домановић" постаје 17.05.1961. године матична библиотека за Срез Лесковачки.

Годишњица Библиотеке, 1969. године, обележена је низом манифестација: књижевне вечери, предавања, литерарни конкурс, изложбе. Те године је први пут организована (касније традиционална) акција "Добро дошли прваци", први сусрет са библиотеком и бесплатан упис ђака-првака.

Поред јачања одељења на територији општине, крајем 60-их, матична библиотека је помагала и развој библиотека у другим општинама, које касније постају општинске матичне библиотеке (Бојник, Грделица, Брестовац, Вучје, Ц.Трава), организовањем обуке кадрова и низом стручних семинара. Те библиотеке су "постале прави културни кутићи где се радо окупљају омладина, деца и одрасли".

Тих година се у оквиру Читаонице издваја Научно одељење са завидним бројем књига, а одељења Лесковца ситуира у посебном одељку. Отварају се и нова одељења у селима Горње Стопање, Јарсеново, Белановце, са књижним фондом од 1000-3000 јединица, и већ почетком 70-их, сеоска одељења добијају сталне упосленике, од којих је већина завршила Средњу библиотекарску школу. После интеграције, 1966. године, општинске библиотеке у Печењевцу и Брестовцу постају одељења Матичне библиотеке. Фондови одељења су јачани прикупљањем књига од донатора и она постају "нека врста реонских центара са сталном везом са Матичном библиотеком".

Библиотека је у 1970. години већ имала преко 60.000 књига, али је и даље заостајала по броју књига по глави становника. Манифестације на популарисању писане речи постају важан сегмент рада Библиотеке. Годишње се организује по 15-ак књижевних вечери, литерарних сусрета и трибина. Памте се: "Вече поезије Индије" и "Вече Кине", организоване са амбасадама тих земаља.

Лесковачка библиотека игра значајну улогу у међурејубличкој сарадњи библиотека, која је била корак до јединственог библиотечног система. Као њен оснивач, организује Сусрет библиотечких радника Србије, Македоније и БиХ, на коме су обрађиване радне теме из библиотечке делатности. Значајна саопштења имали су библиотекари из Лесковца.

На иницијативу СО Лесковац, после расписаног референдума, библиотеке у Вучју и Грделици са својим одељењима, припојене су Народној библиотеци у Лесковцу, 31.12.1973. године, па је поред постојећих, мрежа библиотека повећана са Вучјем, Мирошевцем, Великим Трњаном, Стројковцем, Грделицом, Предејаном и Губеревцем, а библиотекарство у Општини је било обједињено. То су године када је друштво имало веома много разумевања за библиотекарство, па су књижни фондови знатно увећани (број књига у 1977. био је 154200).

Крајем 1977. године Ратмирко Петковић одлази у пензију, а на место директора Библиотеке је постављен Никола Цветковић, дотадашњи уредник програма на популарисању књиге.

Књижевник, песник по вокацији, знатно доприноси развоју културно-просветног програма Народне библиотеке, првенствено организовањем књижевних вечери са еминентним ствараоцима и афирмисањем завичајних ствараоца.

У том периоду, нажалост на кратко, отворена су одељења у месним заједницама Хисар и Солидарност.

Цветковић одлази на нову дужност 1982. године, а дужност директора обавља Нешић Миомир, секретар библиотеке, до 01.07.1985. године, када на место директора долази Лукић Мирослав, дотадашњи директор Позоришта.

Кадровско јачање, (до тада веома запостављено), и квалитетни програми присутни су у том периоду. Ратне 90-е успориле су развој библиотечке делатности. Нажалост, није се остварила ни давнашња жеља, градња нове библиотеке, иако је идејни пројекат био готов. Остаће у сећању књижевне вечери на којима су учествовали Дејан Медаковић, Драгољуб Срејовић, Јован Стрковић, Милош Мањура, Јован Букилић, и низ значајних интелектуалаца са простора некадашње Југославије. Заслуга је свих упосленика што је књижни фонд, иако је библиотека била оштећена у НАТО бомбардовању, спасен и тако сачувано велико књижевно благо.

Почетак новог миленијума значи и нови узлет библиотечке делатности. Млади директор Небојша Крстић је уложио много напора у модернизацију библиотеке, али тек долазак Саше Хаџи Танчића, истакнутог књижевног ствараоца, на место директора, уводи Библиотеку у савремене библиотечке токове. Формирана су одељења, којих до тада није било: Одељење периодике, Одељење дневне штампе, Одељење заштите и рестаурације књига, Библиотечко-информациони центар, Одељење стране књиге, издвојена је стара и ретка књига, а Завичајни фонд је добио посебно, истакнуто место. Уведени су нови, ликовни и музички програми, уз књижевне вечери, литерарне сусрете, промоције, трибине, на којима учествују истакнути интелектуалци и ствараоци (и у европским размерама), међу којима су.....

Повратак избирљиве лесковачке публике која је својим присуством, а бројем посетилаца су били изненађени многи аутори, показала да зна да вреднује напоре Библиотеке је доказ да је библиотека на правом путу ренесансе библиотекарства. Библиотека је ових дана закорачила у будућност, прикључењем на Интернет, израдом сајта и издавањем свог електронског гласила "Легат", међу првима у Републици Србији.

Амбициозни упосленици и директор раде на уобличавању нових програма и даљег развоја библиотечке делатности, и надају се да ће се они остварити у новим, наменским просторима.

Нова опрема, која ће уз помоћ фонда за развој и УНДП ускоро стићи у Библиотеку (компјутери, регали за књиге, клима уређаји) су само још један корак ка модерном библиотекарству).

Значајно место у развоју Лесковачког библиотекарства и даље ће сигурно имати Народна библиотека Србије, која својим

едукационим програмима, помоћи у стручном усавршавању, позајмицом неопходних наслова, и сада има пресудну улогу у развоју библиотечке делатности.

ОРГАНИЗАЦИЈА БИБЛИОТЕКЕ

У просторима, који ће надамо се ускоро бити замењени новим, функционалним, Библиотека настоји да развија савремени-отворени модел рада, у коме су сви стављени у најнепосреднију службу корисника. Заједнички циљ, развој и унапређење библиотечке делатности, обједињава секторе и одељења Народне библиотеке "Радоје Домановић".

I Библиотечки сектор у граду

- Позајмно одељење за одрасле
- Дечје одељење са читаоницом
- Стручно одељење
- Завичајни фонд и посебни фондови
- Одељење периодике и штампе са читаоницом
- Културно-образовна делатност
- Одељење набавке и обраде
- Матична служба
- Одељење заштите и књиговезница
- Библиотечко-информативни центар

Позајмно одељење за одрасле

Књижни фонд Одељења броји преко 30.000 књига. Читаоцима је омогућен слободан приступ књижном фонду, који је разврстан по УДК систему и подесан за самостално претраживање. Одељење је намењено свим корисницима изнад 14 година. У фонду је ситуирана домаћа и страна белетристика, а посебан одељак чине књиге на страним језицима. Овде се управо остварује она најнепосреднија веза између књиге, библиотекара и читалаца, којих просечно годишње има око 2.000. Књижни фонд се издаје на читање ван Библиотеке.

Дечје одељење са читаоницом

Корисници овог Одељења су деца предшколског узраста и ученици од првог до осмог разреда основне школе. Структура књижног фонда одговара њиховим потребама и интересовањима и чине је: фонд сликовница, школска лектира, белетристика, стручна књига, дечје новине и часописи. Циљ библиотеке је подстицање интересовања да читају и размишљају, односно да заволе националну и светску литературу за децу. Упис се врши појединачно или у сарадњи са школама (акција "Добро дошли прваци"). Осим књижног фонда постоји и кутак "Играоница маштаоница". Укупан фонд дечјег одељења је 14.500 књига, а годишње се упише преко 3.000 читалаца.

Стручно одељење

Стручно (научно) одељење је изникло из Читаонице, 1960. године, првенствено ради пружање специјализованих услуга широком профилу читалачке публике и омогућавања несметаног научно-истраживачког, студијског, публицистичког и едукативног рада. Књижни фонд чине стручне књиге из свих области науке, али у Одељењу се налази и обиље наслова из белетристике, књижевне теорије и уметности, и има око 28.000 књига, а подељен је на: основни фонд, референсну збирку и фонд старе и ретке књиге, са краја XVIII и почетка XIX века. Књиге се не издају ван Библиотеке, и користе се само у читаоници.

Завичајни фонд и посебни фонд

И фондови Завичајног одељења исходиште су великог броја научне и стручне грађе везане за историју развоја материјалне и духовне културе овог поднебља. Завичајне збирке су полазишта завичајне библиографије-литературе о завичају, издавачко-штарпарске делатности, персоналне и тематске грађе. Богати се и фонд завичајне периодике. У процесу набавке библиографске грађе од користи су и индекси цитата. Више него до сада посвећује се пажња некњижном библиотечком материјалу-плакати, позивнице, фотографије, музикалије, аудио-визуелни материјал и легати. Осмишљавају се римејк пројекти, преко којих своје културно наслеђе може представити широј јавности и странцима.

Фонд Одељења броји 2.700 монографских публикација и преко 2.600 јединица остале грађе. Фонд се не издаје ван Библиотеке. Одељење прикупља и чува магистарске, докторске и дипломске радове аутора из лесковачког краја.

Одељење периодике и штампе са читаоницом

Од лета 2003.године фонд периодике, који је функционисао и био ситуиран у Научном одељењу, издвојен је у посебну целину Одељење периодике, које ради на чувању часописа и листова који су престали да излазе и попуњавању наслова активне периодике и штампе за којом постоји интерес читалаца. Корисници периодике су углавном студенти, последипломци и грађани претежно заинтересовани за правне прописе ("Сл. лист, "Сл. гласник"). Одељење води аналитичку евиденцију часописа, инвентар серијских публикација и предметни каталог. Фонд одељења смештен је по УДК систему. Одељење је претплаћено и на дневну, недељну и ревијалну штампу, која се користи у читаоници.

Културно-образовна делатност

Императив овог сегмента рада је достизање нивоа модерно профилисане библиотеке која прихвата трендове савременог библиотекарства, и који Народну библиотеку пројектује истовремено као библиотечко-информациони центар и као центар културних дешавања у граду. Редовно се организују промоције, књижевни сусрети, трибине и изложбе књига, поводом значајних годишњица и јубилеја, као средства маркетинга књиге и читања. Учесници књижевних програма су угледни књижевници, песници, прозаисти, драмски писци и књижевни критичари и издавачи. Број од 24 манифестација на популарисању књиге и писане речи, довољно говори о активности Одељења, током године.

Одељење набавке и обрада

Одељење формирано 2003. године, бави се набавком књига и друге библиотечке грађе за све фондове Библиотеке. Разуђеност одељења на терену захтева стално праћење издавачке продукције и захтеве читалаца. Одељење стручно обрађује књиге кроз именски и стручни каталог, сређује каталожке листиће и ради на ревизији фонда. Примењују се уједначени методолошки принципи, прописи и принципи актуелни у библиотечкој делатности. Већи део наслова одељење набавља куповином, средствима оснивача, а део фонда набавља се откупом Министарства културе, као и поклонима грађана.

Одељење за развој и унапређење библиотечке делатности

Одељење је формирано на основу закона о библиотечкој делатности и обавља законом дефинисане функције на Јабланичком округу, почев од општинских библиотека, преко школских, до специјалних библиотека у радним организацијама и установама, првенствено путем надзора и помоћи библиотекарица. Одељење прати савремене токове у струци и стара се о стручном усавршавању радника. Организује семинаре и предавања са циљем перманентног образовања библиотечких радника.

Одељење заштите и књиговезница

Коричење и поправка књига видови су спасавања и продужавања века књизи. На пословима укоричавања и заштите књижног фонда стално је запослен један графички радник. Одељење је опремљено основним алатом, а предстоји техничко опремање и савременија заштита књига. Заштита књижног фонда монографских публикација, укоричавање годишта серијских публикација и нових књига у брошираном издању ради продужетка трајања, знатно доприносе очувању фондова библиотеке.

Библиотечко-информациони центар

Библиотечко-информационим системом обезбеђује се прикупљање, обрада, чување, претраживање и ажурирање података, али и њихова селекција и одржавање. Ове године омогућено је аутоматизовано издавање библиотечких јединица корисницима. Започетом израдом узајамне библиографско-каталожке базе података стандардизује се обрада библиотечке грађе, уједначено вођење каталога и многе друге функције. Драгоцен је помоћ Народне библиотеке Србије у увођењу јединственог БИС-а.

Као засебне целине, обрадиће се администрација корисника,

администрација инвентара, администрација запослених, статистика рада, календар активности, администрација библиографских јединица, претраживање у другим писмима. Коначно, започео је и кооперативни рад лесковачке Библиотеке на Интернета.

Као сасвим нови облик своје већ разуђене делатности, Народна библиотека намерава да оснује Одељење за научни рад, почев од ове године. Омогућило би научни, истраживачки, студијски и образовни рад. Представљаће место где правилно вођен корисник може да добије заокружена знања и прошири интересовања, пронађе путеве до нових достигнућа науке и уметности. Почетну стручну помоћ и услуге овом Одељењу пружило би Научно одељење. Посебно би се изучавало завичајно књижевно стваралаштво, систематизовало и хрестоматизовало, а временом би, комплементарно Завичајном одељењу, могло прерасти у Књижевни музеј.

II Библиотечки сектор ван града

Једни у граду, а други опслужују у сеоским срединама, у истуреним одељењима, од којих је већина опремљена, мада их има и на ивици опстанка. Тако је и са људима "на терену"; једни испољавају крајњу марљивост и бригу према одељењу, служе књизи, помажу корисницима. А други, измичу, избегавају, углавном изостају са посла, радије подсећају на године стажа до пензије. Али књига свему одолева, искушавајући време и људе, а Библиотека своју матичност.

И док нека одељења, снагом упослених, грабе напред у свом развоју, друга нестају, утапају се у школске фондове у тим срединама, јер паралелно не могу опстати.

Сада егзистирају са различитим резултатима:

- *Одељење библиотеке у Грделици*
- *Одељење библиотеке у Вучју*

Некадашње општинске библиотеке, формиране почетком 50-их година, смештене у просторима примереним за културне установе, са завидним фондом и квалификованим радницима, представљају мале библиотечке центре у околини.

- *Одељење библиотеке у Предејану*
- *Одељење библиотеке у Брестовцу*
- *Одељење библиотеке у Печењевцу*

Све више се стварају услови за рад ових одељења. Усељења ових одељења у нове просторе и адаптација постојећих, су ветрови који склањају тамне облаке над библиотекарством.

III Општи сектор

Пратећи сегмент рада библиотечке делатности, често коректив, брине о примени закона, изгледу Библиотеке и миру у кући.

- Секретар
- Књиговођа-билансиста
- Технички секретар
- Помоћно особље
- Домар

У светлости фондова и каталога

Библиотечки материјал у Народној библиотеци "Радоје Домановић" у Лесковцу, смештен је у две целине, које чине основни фонд и посебни фондови.

Основни фонд обухвата:

- фонд светске и књижевности СЦГ
- фонд стручне књиге
- фонд дечје књиге

Фонд светске и књижевности СЦГ подељен је према националним књижевностима и према књижевним родовима и класификован је према систему Универзалне децималне класификације. Обухвата преко 30.000 књига.

Фонд стручне књиге, који обухвата публикације из свих области уметности и науке, као и дела из књижевне теорије, броји преко 28.000 јединица.

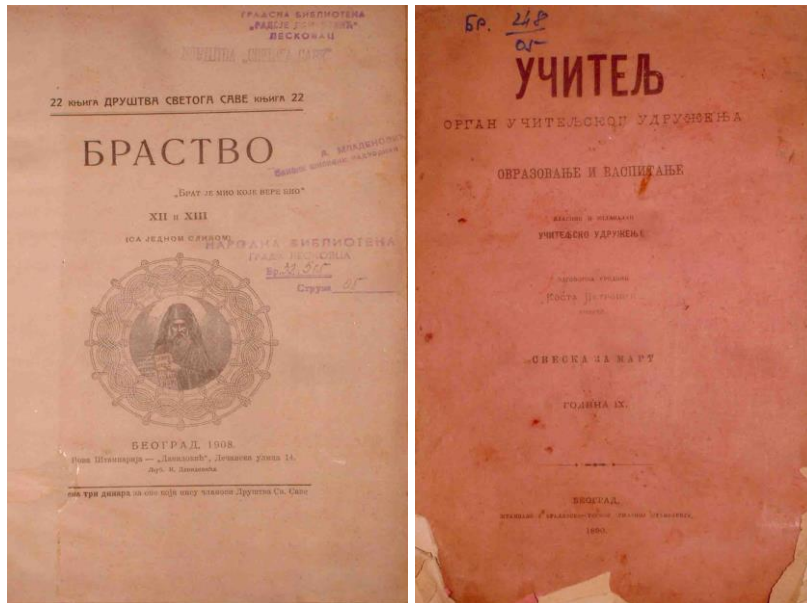
Фонд дечје књиге чине дела из књижевности за децу, а у оквиру овог фонда је преко 18.500 књига.

Посебни фондови су:

- фонд периодике

- фонд старе и ретке књиге
- фонд завичајне књиге
- фонд некњижне грађе
- фонд стране књиге
- фонд докторских, магистрских и дипломских радова

Фонд периодике обухвата велики број наслова серијских публикација (386) од којих су најстарији: Братство (1888.), Учитель (1890.), Побратимство (1892.), Правник (1892.), Бранково Коло (1895.), Просвета (1904.), Срп. књ. гласник (1908.), Мисао (1920.), Српско Косово (1920.), Нови живот (1920.), Будућност (1920.), Јужни преглед (1927.), Летопис Матице српске (1928.).

У овом фонду чува се значајан број годишта часописа, као што су: Књижевност, Дело, Нин, Летопис Матице српске. Фонд поседује и све примерке Политике, Наше речи и Борбе, из поратног периода, као и "Сл. гласник" и "Сл. лист".

Фонд старе и ретке књиге сачињавају две збирке књига. Фонд старе књиге чине (286) књиге штампане до ___ године. Најстарија књига коју Библиотека поседује је "Живот Герасима Зелића", Богобоја Атанацковића из 1817. године, штампана у Панчеву. Драгоцени су и примерци у фонду старе књиге.

Фонд ретке књиге сачињавају дела штампана у периоду до 96 године, затим књиге штампане у малом тиражу, књиге специфичних издавачких решења и других посебних карактеристика.

Фонд завичајне књиге представља збирку од преко 2.700 примерака, формирану на основу четири критеријума. То су завичајни поклон, завичајни аутори, завичајна штампариија и завичајна књига.

Фонд некњижне грађе је смештен у склопу Завичајног фонда и садржи рукописе, плакате, позивнице, разгледнице, фотографије, географске карте и други документациони материјал.

Фонд стране књиге је издвојен у посебном одељку и чине га књиге на енглеском, немачком, руском, француском, мађарском, бугарском, албанском, италијанском, шпанском, македонском, грчком језику и есперанту. Садржи преко 2.500 књига.

Фонд докторских, магистарских и дипломских радова је настао као потреба за издавањем овог фонда, првенствено да задовољи међународне стандарде у размени библиографске грађе.

Прикупљено је и сачувано преко 90 рукописа и објављених дела аутора Лесковачког краја. Ускоро ће бити доступни на рачунару и путем Интернета.

Данас Библиотека у својим фондовима располаже са преко

180.000 књига и преко 40.000 наслова новина и часописа. Годишњи прилив износи просечно нешто више од 2.000 књига и 10-ак наслова серијских публикација. Библиотека је после више деценија почела набавку страних књига. Сваки грађанин који постане члан Библиотеке може користити библиотечке фондове. Делови фонда се користе само у читаоници, Библиотеке-то су периодика, уникати, завичајна збирка, стара и ретка књига и стручни фонд. У Библиотеци (у свим одељењима) се годишње просечно упише преко 10.000 корисника, који прочитају око 90.000 библиотечких јединица. Такође, пружа се и више хиљада информација из библиотечког материјала. Корисницима су као основни вид библиотечко-информационе делатности доступни каталози, који пружају неопходне податке о фондовима Библиотеке. У току је електронска обрада каталога. Алфаветски каталог је најпотпунија слика основног књижног фонда и завичајне збирке. Даје преглед свих дела једног аутора и свих издања једног дела. Каталогски листићи су сврстани према азбучном редоследу презимена аутора чија су дела заступљена у фонду. Предметни каталог даје слику библиотечког фонда по предметима (појмовима) и омогућава кориснику да пронађе литературу о одређеном предмету чији је назив садржан у одредници и који најпотпуније одражава садржај дела. Стручни каталог пружа у увид у податак која су дела из појединих стручних области заступљена у фонду. Заснован је на УДК систему. Листићи су разврстани по лексичком систему азбучним и хронолошким редом. Каталог дезидерата Завичајног фонда служи адекватнијем попуњавању збирке одељења потребним насловима. Каталог се доставља на увид другим библиотекама, издавачима, колекционарима и појединцима за које се претпоставља да могу имати одређене наслове.

Персонални свитак Има нас данас-да се не забораве

Упркос нерешеним проблемима са којима се у раду суочавамо, а они ће се решити у наредним годинама-једно је извесно: магичну визију библиотекарства осмишљавамо и личним учинком. Живимо живот установе од самог часа када приступимо у њу; видимо се у разним радним згодама, уважени и окружени пријатељима књига. Кад приређујемо програме и у својој кући дочекујемо најистакнутије госте из научног и уметничког света; видимо име наше Библиотеке у различитим савезима одабраног света и међу дародавцима; гледамо и видимо како нас медији славе и хвале; и најпосле, у свем нашем напретку и процвату-никад никоме не завидећи.

Нас је упослених:

- *Здравковић Станко, књижничар, Винарце, 1964.*
- *Јањић Борислав, књижничар, Турековац, 1970.*
- *Јовановић Милутин, виши књижничар, Губеревац, 1973.*
- *Нешић Миомир, секретар, 1976.*
- *Станимировић Веселин, књижничар, 1977.*
- *Савић Радмила, књижничар, 1977.*
- *Младеновић Загорка, п. радник, Грделица, 1978.*
- *Велковић Вида, књижничар, Манојловце, 1984.*
- *Велиновић Лела, п. радник, 1986.*
- *Станковић Властимир, књиговођа, 1990.*
- *Јанков Татјана, библиотекар, 1999.*
- *Здравковић Сунчица, библиотекар, 1999.*
- *Јевтић Сања, књижничар, Брестовац, 2000.*
- *Нешић Ирина, виши књижничар, 2000.*

- Станковић Катарина, књижничар, 2000.
- Јовић Јадранка, библиотекар, 1991.
- Југовић Марија, библиотекар, 1991.
- Стојковић Бранислава, књижничар, 1976.
- Јовановска Анкица, књижничар, 2002.
- Младеновић Светлана, библиотекар, 2002.
- Крстић Ирена, п. радник, 2002.
- Михајловић Живојин, књижничар, Грделица, 2002.
- Дуканић Милунка, књижничар, Вучје, 2002.
- Цветановић Ана, библиотекар, 2002.
- Ивановић Весна, књижничар, 2002.
- Станојевић Лидија, књижничар, Предејане, 2002.
- Хаџи Танчић Славољуб, директор, 2002.
- Дедић Милош, програмер, 2003.
- Станковић Верица, књижничар, В.Трњане, 1971.
- Павловић Слободан, књижничар, Мирошевце, 1973.
- Ђокић Биљана, књижничар, Печењевце,
- Јовић Биљана, в.књижничар, Грделица.
- Крстић Небојша, библиотекар, 2001.
- Станковић Станче, књижничар, 1971.
- Стојановић Олгица, књижничар, Вучје, 1971.
- Стевановић Евица, п. радник, Вучје, 1994.
- Стајић Димитрије, књиговезац, 2004.
- Стаменковић Предраг, домар, 2004.

А било их је у граду:

- Надежда Јекић, књижничар, 44.-46.
- Цекић Бранислав, књижничар, 46.
- Радомир Хаџи Ценић, књижничар, 46.
- Пешић Слободан, књижничар, 46.-47.
- Љубисављевић Милован, књижничар, 47.
- Поповић В. Душан, књижничар, 47.-48.
- Костић Александар, књижничар, 48.
- Радосављевић Миле, књижничар, 49.-52.
- Митић Зорица, в. књижничар, 52.-1997.
- Младеновић Антанасије, управник, 52.-59.
- Кражић Зоран, књижничар, 52.
- Првуловић Стева, књижничар, 53.-77.
- Ђорђевић Марија, књижничар, 53.-73.
- Живковић Ружа, пом. радник, 49.-65.
- Петковић Радмила, књижничар, 53.-56.
- Алексић Бранка, књижничар, 53.-56.
- Гребенаровић Надежда, књижничар, 55.-63.

- Новаковић-Ракић Љиљана, књижничар, 53.-94.
- Стаменковић Вера, в. књижничар, 56.-85.
- Димитров Кирил, књижничар, 55.-62.
- Здравковић Вера, пом. радник, 56.-59.
- Ивановић Снежана, књижничар, 57.-60.
- Станковић Христина, књижничар, 60.-62.
- Митић Петар, књижничар, 58.
- Јовић Павле, пом. радник, 58.
- Антић Лепосава, пом. радник, 57.-58.
- Танчић Снежана, књижничар, 63.
- Штрбачки Добривој, књижничар, 60.-69.
- Петковић Ратмирко, управник, 59.-77.
- Стојиљковић Трајко, књижничар, 60.-85.
- Сладојевић Савка, библиотекар, 60.-2000.
- Михајловић Радмила, књижничар, 61.-65.
- Станимировић Сотир, манипулант, 61.-62.
- Радојевић-Томић Гордана, в. књижничар, 61.-81.
- Митровић Радмила, пом. радник, 62.-63.
- Томић Снежана, секретар, 62.-63.
- Петровић Бошко, п. радник, 63.-64.
- Недељковић Славиша, шеф.рач., 63.-77.
- Павловић Петрија, пом.радник, 64.-79.
- Михајловић Стојан, п.радник, 64.-66.
- Стојановић Невена, библиотекар, 66.-68.
- Цветковић Никола, управник, 71.-82.
- Костић Света, књижничар, 73.-75.
- Здравковић Миодраг, манипулант, 74.-77.
- Анђелковић Светислав, шеф рач., 77.
- Радовић Драган, информатор, 79.
- Лукић Мирослав, управник, 85.-2001.

...и на селу:

- Срећковић Нада, књижничар, Манојловце, 60.
- Цветковић Душан, књижничар, Богојевце, 60.-2000.
- Цекић Витомир, књижничар, Орашац, 60.-76.
- Мићић Мирјана, књижничар, Турековац, 61.-62., 64.-66.
- Петровић Живојин, књижничар, Винарце, 62.-63.
- Цветановић Милан, манипулант, Турековац, 62.-64.
- Митровић Ратомир, манипулант, Турековац, 66.-69.
- Станковић Слободан, манипулант, Печењевац, 66.
- Цветковић Трајко, књижничар, Брестовац, 66.
- Марковић Дивна, п.радник, Вучје, 78.-83.
- Филиповић Љубица, манипулант, Грделица
- Стоилков Анка, књижничар, Предејане
- Спасић Миомир, књижничар, Орашац,
- Кардаш Валентина, књижничар, Вучје-Лесковац, 60.

Руководили су...

Атанасије Д. Младеновић

Атанасије Младеновић (чика Таса), један од најпознатијих интелектуалаца између два светска рата, рођен је 09. августа 1899. године у Лесковцу. Први светски рат и заробљеништво условили су да тек 1921. године заврши Учитељску школу у Скопљу, као њак генерације. Учитељује у Босилеграду, Бошњацу, Лебану, Прешеву, Битољу и Београду.

Напушта учитељски позив да би уписао Вишу педагошку школу у Београду, коју завршава 1928. године. Одмах је постављен за школског надзорника Среза јабланичког. Био је управитељ основне школе у Лебану, где оснива народну књижницу и читаоницу, а потом и управитељ Државне грађанске школе у Блацу.

Годинама је службовао као школски надзорник. Оснивач је низа школа и књижница у јужним крајевима Србије и Македоније.

После 15 година рада у јужној Србији премештен је у Београд и 1936. постављен за инспектора за основне школе Министарства просвете Краљевине Југославије, а затим за банског школског надзорника у Скопљу. Убрзо је, 1940. године, пензионисан, први пут.

Други светски рат затекао га је на фронту, где је заробљен и интерниран у Немачку. Чика Таса је после ослобођења биран за члана културно-просветног одбора Лесковачког округа, да би потом био предавач филозофије, логике и психологије у Гимназији.

Године 1952. изабран је за управника Народне библиотеке, где остаје до пензије. Као врстан познавалац књижности и читаоница, чика Таса је обновио библиотеку на савременим библиотечким основама. Важио је за једног од највећих познавалаца струке. У пензију је отишао 1959. године.

Поред многих признања и награда, највише се поносио Орденом Светог Саве и Орденом Југословенске круне.

Ратмирко Петковић

Ратмирко Петровић, управник Народне библиотеке седамнаест година, упамћен по строгости али и изванредним резултатима на ширењу библиотечке мреже на селу, када је отворено девет нових одељења, и богаћењу књижевних фондова.

Рођен је у Винарцу, 1914. године. Као најбољи ђак у основној школи у Богојевцу. Добија државну стипендију и завршава Нижу гимназију у Лесковцу, а потом и Учитељску школу у Пироту.

Учитељевао је у Црној Трави, Јовцу, Губеревцу и Винарцу. Уз рад је завршио Вишу педагошку и филозофски факултет, да би потом радио најпре као школски инспектор, наставник и директор О.Ш. "П.Тасић", затим као професор ВМГ, а од 1960. до пензије, био је директор Библиотеке.

У периоду његовог руковођења Библиотека је доживела праву експанзију ширења мреже одељења, којом је било покривено преко 100 насељених места. То је време када је књижни фонд увећан са почетних 30-ак на преко 100.000 књига. Петковић је заговорник и оснивач Покретног књижног фонда, који је почетком 70-их обилазио преко 30 радних организација у граду и обухвата преко 2.500 радника-читалаца. Оснивач је Међурепубличких сусрета библиотечких радника.

Добитник је низа признања од којих су најзначајнија СУРЕПОВА награда и ОКТОБАРСКА награда Лесковца

Никола Цветковић

Др Никола Цветковић, есејиста, песник, књижевни историчар, научни и педагошки радник, рођен је 1939. године у Лесковцу, где је завршио основну школу и гимназију. Дипломирао је на Филолошком факултету у Београду на групи за Југословенску и општу књижевност. На истом факултету редовно је похађао наставу на трећем степену, где је и магистрирао 1973. године са тезом "Поетика Милана Дединца", и докторирао 1981. године са тезом "Песничко стваралаштво и поетика Милоша Црњанског".

По завршеним студијама враћа се у Лесковац и ради најпре у Културно просветна заједница среза, а од 1971. година у Народној библиотеци, где је 1977. биран за директора.

Дао је видан допринос развоју библиотекарства, како у стручном тако и у организационом погледу и на пољу ширења мрежа библиотека на селу и у радним организацијама. Обављао је многе одговорне функције у Друштву библиотечких радника, Заједници матичних библиотека и у часопису "Заједница библиотека". Поред објављивања више радова из струке, учесник је и више манифестација на популарисању књиге.

Почетком осамдесетих прелази у Београд и ради у НИРО "Задруга". Од 1984. године ради на Филолошком факултету у Приштини, Филозофском факултету у Нишу, а од 1993. године је редовни професор на Учитељском факултету у Јагодини.

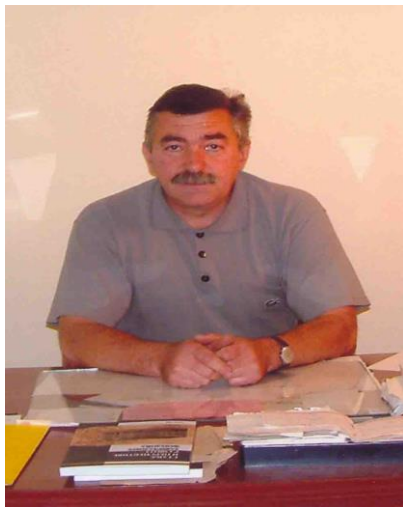

Миомир Нешић

Рођен је у Лесковцу, крајем четрдесетих година, као потомак лесковачког чорбације Нешка Митровића. Основну школу завршио је као најбољи ђак у генерацији. Гимназију је учио у Лесковцу. Истовремено ванредно је завршио и Средњу библиотекарску школу у Београду.

Студирао је у Београду, да би се 1976. године запослио у Народној библиотеци "Радоје Домановић" у Лесковцу, најпре као библиотекар, а од 1977. као секретар, правник Библиотеке. Дужност директора Библиотеке обављао је у периоду 1982. а - 1985. године.

Више пута био је биран је за члана разних тела Друштва библиотечких радника Србије и Заједнице библиотека, а у два мандата био је делегат Републичке заједнице културе Србије.

Мирослав Лукић

После гимназије у Прокупљу, поред кога је рођен 1937. године, у Бериљу, завршава Вишу педагошку школу у Нишу, да би потом на Филолошком факултету у Скопљу дипломирао на одсеку југословенске књижевности и српскохрватског језика. 1961. године долази у Лесковац и ради као професор у О.Ш. "Васа Пелагић". По оснивању Радио Лесковца најпре је ангажован као лектор-акцентолог, а затим изабран за директора и главног и одговорног уредника. 1976. године постављен је за управника Народног позоришта у Лесковцу, где је допринео да Позориште доживи свој пуни уметнички процват, освајајући низ значајних републичких награда.

Своје организаторске способности доказао је и у Народној библиотеци у Лесковцу, у којој је као директор радио од 1985-2001. године, понајпре на популарисању писане речи и ангажовањем низа значајних аутора из друштвених и егзактних наука.

Добитник је многих друштвених признања, од којих је најзначајнија Октобарска награда Лесковца.

Небојша Крстић

Рођен је 1963. године у Лесковцу. Живи у Великој Грабовници, код Лесковца, где је и завршио основну школу. Гимназију је учио у Лесковцу и стекао звање организатор програма и културно-уметничких манифестација. Дипломирао је 1985. године на Филолошком факултету у Скопљу, на групи за југословенску књижевност и српски језик.

Исте године почиње да ради, најпре у више школа у општини Медвеђа, а од 1991. у истуреном одељењу О.Ш. "Славко Златановић" у Оруглици. Крајем осамдесетих прелази у основну школу у Великом Трњану.

Постављен је за директора Библиотеке 07. фебруара 2001. године, а разрешен дужности 04. децембра 2002. године.

Кадровски је увећао организацију и одељењима у граду омогућио примеренији изглед.

Саша Хаџи Танчић

Саша Хаџи Танчић, књижевник, професор, изабран је за директора Народне библиотеке "Радоје Домановић" у Лесковцу 04.12.2002. године.

Рођен је у Лесковцу, у старој грађанској породици, 1948. године. У Нишу, завршава основну школу. Филолошки факултет студирао је у Београду и Приштини, где је дипломирао на Одсеку за југословенску књижевност и српскохрватски језик.

Био је новинар "Народних новина", главни одговорни уредник часописа "Градина" и главни уредник истоименог издавачког предузећа, професор у Средњој музичкој школи, директор Уметничке школе у Нишу, а краће време био је помоћник министра културе у Влади Републике Србије.

Покретач је и главни уредник часописа "Освит", књижевног и научног листа "Лесковчанин" и листа за духовитост и сатиру "Лесковачка мућкалица".

Добитник је награде Ослобођење града Ниша, и награде за достигнућа у култури Ниша, Андрићеве награде, награде Жак Конфино и др.

Вратио се у родни град да својим искуством и знањем помогне развој културе, а библиотекарство усмери у токове савременог организовања ове делатности. Већ после године дана рада, у Библиотеци у Лесковцу има пет нових одељења, свој сајт на Интернету и издаје електронски часопис "Легат" а читаоница библиотеке постаје претесна да прими љубитеље писане речи и нових програма.

Библиотекари-књижевни ствараоци

Атанасије Младеновић

Разноврстан књижевни опус започео је још као матурант Учитељске школе у Скопљу. Писао је драме, приповетке, романе, монографије, школске уџбенике, есеје, приказе књига и новинске чланке. Био је хроничар свог времена. Као педагог објавио је више научних радова из струке.

Први је од свих писаца описао трагедију српског народа у Првом светском рату. Његова драма "Патње српског народа 1915.-18. године" објављена је 1925. године у Врању (1936. друго издање), а извођена је у Лесковцу, Скопљу, Бујановцу и Куманову. Драма "Између два светска рата" изведена је у Народном позоришту у Лесковцу 1955. године. Написао је две збирке приповедака, књижевну студију "Коштана". Између два рата објавио је "Битољ и његова околина" (1937.), "Педагогија наших народних песама" (1936.), "Јужна Србија у слици и речи" (1939), а после Другог светског рата "Водич кроз Лесковац и околину" (1954.) и "Сијаринска бања" (1958.).

Остали су му необјављени роман, више монографија, приказа и превода.

Стваралаштво чика Тасе вредан је прилог науци и културној баштини.

Зорица Митић

Рођена је у Лесковцу, у породици занатлије Ивковића, 1932. године.

Основну школу и Средњу економску завршила је у Лесковцу, а Вишу педагошку (група књижевност) у Нишу.

Цео свој радни век провела је у Народној библиотеци у Лесковцу, где је радила као виши књижничар.

Била је члан Књижевне омладине, а члан је Књижевног клуба "Глубочица" од оснивања. Више пута је била секретар Клуба и члан Председништва. Добитник је Октобарске награде града Лесковца.

Радове је објављивала у заједничким збиракама и стручним часописима: "Глубочица између обала", "Наше стварање", "Наша реч", "Библиотекар" и "Заједница матичних библиотека".

Учествовала на "Сусретима жена писаца Југославије" 1989. и 1990. године.

Објавила је: "Узлетимо са ветровима", збирка песама, 1994. године, "Женске приче", 1994. године, "Женски разговори", 1997. године, "Женске приче", допуњено издање 1998. године, "Женска казивања", 2000. године.

Др Никола Цветковић

Књижевно-стваралачким и публицистичким радом бави се од 1956. године, најпре као ученик Гимназије, а потом као члан КК "Вуловић". Прву песму "Све је љубав" објавио је 1956. године у "Омладинском гласу", а први студијски рад "Жак Превер-песник обичног и свакодневног" у "Омладинском гласу", 1957. године. Са раним песамама, есејистичким и критичким прилозима јавља се у освит неосимболизма о чему сведочи књига песама "Драган Колунџија: Затвореник у ружи", 1957. године.

Активно суделује у културном животу града, пише "Пасторалну поему" и студијски прилог "Увек нови Давичо", сарађује у листу "Наша реч". Крајем 58. и почетком 1959. године пише уводнике у овом листу и захваљујући томе добија стипендију за студије књижевности.

Више деценија објављује књижевно-критичке и научне прилоге из теорије књижевности и компаратистике, међуратне књижевности, фолклористике, лингвистике, социологије културе, историје Универзитета и историје Лесковца и југа Србије. Учествовао је на више од 86 научних скупова у организацији САНУ, Института за књижевност, Института за савремену историју, на конгресима слависта, Црногорске академије наука.

Стваралачки опус др Николе Цветковића: Објављене су му 22 књиге а има 19 објављених радова у заједничким збиркама и зборницима.

Члан је Удружења књижевника Србије.

Гордана Томић-Радојевић

Рођена је у Лесковцу 1939. године у породици пекара Ђорђа.

Бавила се писањем још као гимназијалка, а потом и на Вишој педагошкој школи у Нишу. Објављивала је у многим листовима и часописима, зборницима и заједничким збиркама: Наша реч, 4. јул, Рад, Наше стварање, Стремљења, Пјесничка реч на изворима Пиве и другим.

Док је живела и радила у Лесковцу- била је активни члан КК "Глубочица", и сарадник књижевног листа "Помак". Лесковачка литерарна публика, и не само лесковачка, памти Гордану као надахнутог водитеља, даровитог рецитатора, маштовитог организатора бројних културних приредби, посела, промоција књига, превасходно у организацији Народне библиотеке.

Преласком у Београд, ради у Библиографском институту, и води КК "Ђуро Салај", а постаје и члан управе Југословенског клуба бораца.

Љубав према језику завичаја, доприноси да прву књигу поезије "Исцв'тена стрњика", објави на лесковачком дијалекту 1986. године. У издању Књижевног друштва "Душан Радовић" у Београду објављује другу збирку "Жедна Јефимија". Писала је хаику песме, па је у издању Књижевног друштва "Филип Вишњић" у Нишу, 1995. године објавила књигу хаику поезија. Добитник је највеће награде у библиотекарству "Милорад Панић-Суреп" и Октобарске награде Лесковца.

Ратмирко Петковић

Учитељ у многим местима Јужне Србије, наставник и професор Гимназије, рано је почео да се бави писањем. За време просветарског делања више пута је објављивао текстове у стручним педагошким часописима (Педагошки рад, Просветн и преглед).

Заљубљеник у књигу, постаје директор Библиотеке у Лесковцу, где својим ангажовањем даје пуни допринос популарисању писане речи.

Стални је учесник стручних библиотечких скупова, са којих су му саопштења штампана у пригодним зборницима радова, као и у Библиотекару и Заједници библиотека.

"Хронику Винарца", која је изашла постхумно, амбициозно је радио више година. Успео је да испише значајан документ за историју лесковачког краја, од постања села Винарце до данашњих дана.

Небојша Крстић

Почео је да пише још у Гимназији да би за време студија у Скопљу постао члан литерарног клуба "Мугри" и у Зборнику Клуба објављује прве радове, а песму "Не зовите ме песник" и на македонском језику.

Одмах по запослењу, обнавља или покреће листове ученика у школама у којима ради.

Зборник Књижевног клуба "Глубочица" објављује му неколико песама, као и зборник "Сазвежђе", Савеза југословенских писаца у отаџбини и расејању.

Саша Хаџи Танчић

Већ више од тридесет година Саша Хаџи Танчић исписује особену прозу, стрпљиво и ненаметљиво, далеко од центра књижевне моћи, стекавши својом поетичношћу, необичном духовитошћу и приповедачком инвентивношћу, високо место на мапи српске приповедне прозе.

Хаџи Танчић води у својим књигама путнике кроз језик, једноставан и чист, моћан и свезнајући. Често је мењао приповедачки поступак, практично од књиге од књиге, што одржава његове књижевне склоности и спремност на експеримент, спајајући свеопште и овдашње, у чему лежи највећа вредност његовог приповедања.

Његова интересовања превасходно су везана за менталитет, културу и цивилизацијске константе југа Србије, на коме он ствара, док је његово приповедачко умеће компоновано од реалистичких, поетских, фантастичних и постмодернистичких прича.

Саша Хаџи Танчић је остварио властити знак у приповедању,

изричито апокрифан, али увек модерно инкрустиран болним искуствима савременог човека.

Својим романима је показао да може успешно да остварује и дуже приповедачке прозе.

Писац у пуном стваралачком замаху, стекао је посебно место у кругу модерних српских приповедача.

Библиографија радова Хаџи Танчића, приповедача, романсијера, песника, есејисте, критичара, приређивача и антологичара садржи:

- Једанаест књига приповедака: "Јеврем сав у смрти", "Савршен облик", "Силазак у време", "Звездама повезани", "Ивицом, најлепши пут", "Галопитајући војник", "Скидање оклопа", "Кључ за чудну браву", "Храм у коферу", "Небеска губернија" и "Повратак у Наис".

- Три романа: "Свето место", "Црвенило" и "Караван светог Влаха".

- Четири књиге огледа и студија: "Парарелни светови I" и "Парарелни светови II", "Поетика одложеног краја" и "Романи Миливоја Перовића".

Дела су му објављивана у више антологија, панорамских прегледа и збирки проза, а бави се и приређивачким радом. Преведен је на македонски, румунски, италијански, шпански, пољски, немачки, енглески, шведски, бугарски и француски језик.

Више аутора се у својим студијама и огледима бавило стваралаштвом Саше Хаџи Танчића.

Члан је Удружења књижевника Србије и Српског Центра међународног ПЕН Клуба.

Написали о Библиотеци

Наређујем Вам да се трудите да Ваша библиотека и даље буде душа овога града. Импресиониран сам бројем читалаца и активношћу службеника.

25.05.1966.

Брана Петровић

Учествовао сам на многим књижевним вечерима у нашој земљи, али оно што сам доживео приликом читања својих песама пред публиком у Лесковцу, догађај је прворазредни. Захваљујем на пажњи и љубави којом сам био обасут.

23.10.1968.
Никола Дреновац

Код вас сам доживео један од најлепших тренутака своје-старости.
28.03.1969.
Жак Конфино

Жао ми је што ме небо над Лесковцем није дочекало сунцем и светлошћу, али је зато топлину и радост увео овај мој сусрет са младима у Библиотеци.
24.05.1970.
Мира Алечковић

Одушевљен сам стварањем младих песника Лесковца. Књижевно вече одржано у Библиотеци "Радоје Домановић", остаће ми у најпријатнијем сећању.
1970.
Драган Колунџије

У сваком новом граду наше земље гледам да нађем у чему је исти, или бољи од мога Ваљева. Морам признати да га је Лесковац превазишао у много чему. Наравно, ово ми је то жао због града где сам гимназију учила, мило ми је због Лесковца који је такође наш, мој град. Напредујте и даље, превазиђите све.
04.03.1977.
Ваша Десанка Максимовић

Како да им припајам на сите во овај град.
05.03.1978.
Ката Мисиркова

Импесиониран сам оним што сам видео у овој Библиотеци о књижевном делу др Жака Конфана, као и изложби, једној од многих манифестација у оквиру "Конфинових дана хумора".
24.06.1981.
Александар Леви

Иако сам физички одвојен од Јужне Србије, она (Лесковац) је моја земља. Све што сам написао и што пишем тематски је везано за овај свет (тренутно радим историјски роман Србија на југу, који је први део Војводе од Лесковца). Зато свако моје гостовање у Јужној Србији представља за мене доживљај.
14.05.01985.
Иван Ивановић

Моје прво гостовање у Лесковцу, прави повод Историја Т. Петровића. Публика дивна и домаћини. Желим им успеха и лепих, комплекснијих пројеката.
Миодраг Матицки

Радују ме лепо замишљени књижевни часови у Народној библиотеци.
Димитрије Тасић

Било је занимљиво бити у Лесковцу, у пролеће 2003. и говорити о Скерлићу, у граду са живом социјалдемократском традицијом.
18.04.2003.
др Мирослав Егерић

О Ђурђевдану 2003. године, онај који ће се потписати на крају ове реченице провео је лепо јутро у Библиотеци "Радоје Домановић" у Лесковцу.
Матија Бећковић

У Библиотеци, именом Радоја Домановића, затичем мог генерацијског друга, великог српског писца, Сашу Хаџи Танчића. Судбина и знак у Времену!
13.05.2003.
Радован Бели Марковић

Сваки боравак у моме родном граду изузетно ми је пријатан, а посебно ово вече поезије међу пријатељима.
25.06.2003.
Др. Милан Димитријевић

Нисам знао да књига тако добро стоји на југу Србије. Честитам на посети.
22.06.2003.
Јагош Ђуретић

Када одем из Лесковца, и када се присетим промоције својих књига у вашој Библиотеци, биће ми драго ако сам својим књигама допринео, додао и своје зрнце српској култури, односно књижевности.
29.10.2003.
Тихомир Левајац

Било ми је велико задовољство да међу драгим земљацима проведем једно вече и да то вече буде посвећено Бранку Миљковићу, чији сам ја слуга.
03.12.2003.
Радивоје Микић

Не волим много гостовања. Међутим, Лесковац је велики изузетак. И тема је фасцинантна: "Бела куга". поезија о судбини Срба. Дивно вече. Пуна сала. Дивни људи. Врло сам задовољан, штета што није трајало дуже. Надам се да ћемо се поново срести.
05.02.2004.
Др Марко Младеновић

Са задовољством сам дошла у Лесковац да говорим на свој начин о Првом Српском устанку. Са задовољством констатујем да је ова драга а мала средина ово прихватила на свој диван начин. Хвала на позиву, доћи ћу опет.
24.02.2004.
Др Слободанка Стојичић

Извод из литературе:

"Лесковац"; 1881; Мита Ракић
"Историја Лесковца"; Бгд, 1992. Живан Стојковић, Слободанка Стојичић, Хранислав Ракић
"Историја Срба"; Жиречек
"Балканско питање"; Бгд; 1906. Стојан Новаковић
"Из прошлости Лесковца и околине"; Леск; 1977. Драгољуб Трајковић
"Лесковац"; 1881.; Мита Раки.
"Белешке о старој Србији Македонији"; Ниш; 1915; Тодор Станковић
"Стари Лесковац, као проsv. и култ. центра"; Лес; 1950; др Сергије Димитријевић
"Serbien"; Спиридон Гопчевић
"Из прошлости Лесковца и околине"; Лес; 1977; Драгољуб Трајковић
"Писци и књиге"; Бгд; 1955; Јован Скерлић
"Историја Лесковца"; 1992; Бгд; Стојковић, Стојичић, Ракић
Акт 16/1953, народна библиотека
Решење 17524; НО градске општине Лесковац
Уговор Народна библиотека-Текстилпромет, 15.03.1958.
Уговор о примопредаји локала 24/56
Анкета о библиотекама; бр. 90 од 09.11.1956.
Акт 118; 15-10 1958.
Решење НОО Лесковац; 01 број 16477/1; 10.11.1959.
Развој мреже покретних библиотека на територијама Среза; 33/8.9.66.
Решење НО срез Лесковац; бр. 4932/27.05.1961.
Извештај о раду за 1969. годину; Народна библиотека
Акт 101; Народна библиотека
Информација о раду одељења; Народна библиотека; 07/66

Оснивач
Народна библиотека "Радоје Домановић"

уређује
Саша Хаџи Танчић

Компјутерска Обрада
Милош Дедић
Иван Цветковић

Секретар уредништва
Катарина Станковић

Лесковац, 2004 година

ISSN 1820-7022 (online)